

Sygn. akt V KK 536/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Paweł Wiliński

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **G. L. A. E.**,

uniewinnionego od zarzutu popełnienia czynu z art. 200 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 7 grudnia 2021 r.

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji wniesionej przez Prokuratora na niekorzyść uniewinnionego
od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 31 maja 2021 r., sygn. akt IV Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 15 grudnia 2020 r., sygn. akt II K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 15 grudnia 2020 r. (sygn. akt II K (...)) uznano G. L. A. E. winnego tego, że w okresie od 25 stycznia 2017 r. do 01

lutego 2017r. na terenie polnym i leśnym tj. działki oznaczonej nr [...] w okolicach R. woj. [...], będąc zatrudnionym w firmie F. na stanowisku kierownika zakładu produkcyjnego w R. i tym samym będąc odpowiedzialnym za bezpieczeństwo i higienę pracy, nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku w tym zakresie i naraził zatrudnionego na stanowisku operatora ciągnika - traktorzysty Z. G. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, w wyniku czego wyżej wskazany pracownik wykonując prace polegające na usuwaniu drzewa został uderzony jego częścią w głowę co spowodowało obrażenia czaszkowo-mózgowe, które skutkowały jego zgonem, tj. czynu z art. 220 §1 k.k. w zb. z art. 155 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za który wymierzono mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat.

Wyrok ten został zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 31 maja 2021 r. (sygn. akt IV Ka (...)) a oskarżony uniewinniony.

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasację wniósł prokurator, zarzucając przedmiotowemu wyrokowi *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku II instancji naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, to jest art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. polegające na wydaniu przez Sąd Okręgowy w G.. orzeczenia reformatoryjnego w wyniku wadliwie przeprowadzonej kontroli odwoławczej orzeczenia Sądu I instancji, zainicjowanej apelacją obrońcy oskarżonego, z zaniechaniem dokonania wnikliwej i kompletnej oceny ujawnionego w toku rozprawy materiału dowodowego i wynikających z niego wszystkich okoliczności istotnych dla odpowiedzialności karnej oskarżonego G. L. A. E. za zarzucany mu czyn z art. 220 § 1 k.k. w zb. z art. 155 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., oceniając je w sposób jedynie pobieżny i niepełny, co skutkowało błędnym przyjęciem, iż zachowanie oskarżonego nie wypełniło znamion zarzucanego mu przestępstwa, albowiem nie tylko nie spowodowało bezpośredniego niebezpieczeństwa utraty życia lub uszczerbku na zdrowiu, ale i brak jest związku przyczynowo-skutkowego między jego działaniem a zaistniałym skutkiem w postaci śmierci pokrzywdzonego Z. G.. a w konsekwencji doprowadziło do niezasadnego uniewinnienia oskarżonego od popełnienia czynu przypisanego wyrokiem Sądu I instancji.”*

Prokurator wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w G. w całości i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wyrok należało uchylić w przyczyn związanych z wystąpieniem w sprawie bezwzględnej przesłanki odwoławczej art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., wobec czego zbędne było odnoszenie się do zarzutów kasacji Prokuratora.

Sąd Okręgowy w G., przed którym zapadł zaskarżony wyrok, nie był należycie obsadzony, bowiem w jego skład wchodził sędzia Sądu Rejonowego w S. J. D., wadliwie do niego delegowany. Delegowanie Sędziego D. do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Okręgowym w G. zostało sformułowane w zakresie temporalnym w następujący sposób - „*od 29 listopada 2017 r. na czas pełnienia funkcji prezesa Sądu Okręgowego w G..*”.

Zgodnie z art. 77 § 1 pkt 1 ustawy z 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, w sądownictwie powszechnym istnieją tylko dwa rodzaje delegowania sędziego za jego zgodą na czas określony (nie dłuższy niż 2 lata) i na czas nieokreślony. Delegacja w sprawie niniejszej nie odpowiada powyższej alternatywie, gdyż czasookres delegowania oznaczony jest warunkowo – na czas pełnienia funkcji prezesa Sądu. Powstaje zatem sytuacja, w której sędzia Sądu Rejonowego nie dysponuje ważną w punktu widzenia wskazanej wyżej ustawy delegacją do orzekania w sądzie wyższego rzędu.

Nie jest to jedynie kwestia technicznych mankamentów aktu delegacji, ale zagadnienie fundamentalne w perspektywie możliwości wykonywania czynności orzeczniczych w innym sądzie niż ten, do którego pierwotnie sędzia został powołany. Wszechstronna argumentacja w tej mierze zaprezentowana została w motywacyjnej części wyroków Sądu Najwyższego z 25 maja 2021 r., sygn. akt IV KK 70/21 (aspekt regulacji Prawa o ustroju sądów powszechnych) oraz z dnia 21 lipca 2021 r., sygn. akt II KK 208/20 (aspekt prawa do sądu na gruncie prawa europejskiego), którą Sąd Najwyższy w składzie niniejszy podziela.

Pamiętać należy, że zgodnie z art. 27 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych prezes sądu może być odwołany przez Ministra Sprawiedliwości przed upływem kadencji w przypadku:

- 1) rażącego lub uporczywego niewywiązywania się z obowiązków służbowych;
- 2) gdy dalszego pełnienia funkcji nie da się pogodzić z innymi powodów z dobrem wymiaru sprawiedliwości;
- 3) stwierdzenia szczególnie niskiej efektywności działań w zakresie pełnionego nadzoru administracyjnego lub organizacji pracy w sądzie lub sądach niższych;
- 4) złożenia rezygnacji z pełnionej funkcji.

Kryteria 1-3 są nieostre oraz dają niemalże nieskrępowaną dyskrecjonalność Ministrowi Sprawiedliwości przy podejmowaniu decyzji o pozbawieniu funkcji prezesa sądu. Co więcej, w trakcie postępowania opiniodawczego przed kolegium sądu Minister Sprawiedliwości może zawiesić prezesa sądu w pełnieniu czynności. Oznacza to, że z uwagi na pozaorzecznicze, płynne i uznaniowe kryteria, sędzia delegowany do sądu wyższego rzędu w sposób, w jaki delegowany został sędzia J.D. może zostać niemalże z dnia na dzień pozbawiony możliwości orzekania w tym sądzie.

Prowadzi to do wniosku, że pełnienie czynności orzeczniczych w sądzie sędziego delegowanego zależy od uznania Ministra Sprawiedliwości związanego z pełnieniem funkcji prezesa sądu. Podkreślić wypada, że na systemowe mankamenty polskiego rozwiązania delegacji sędziów wskazał TSUE w wyroku wielkiej izby z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawach połączonych od C-748/19 do C-754/19, w którym zaakcentował, iż „aby uniknąć uznaniowości i ryzyka manipulacji, decyzja dotycząca delegowania sędziego i decyzja o zakończeniu tego delegowania, w szczególności gdy chodzi o delegowanie do sądu wyższej instancji, powinny być podejmowane na podstawie znanych wcześniej kryteriów i być należycie uzasadnione (...) możliwość odwołania sędziego z delegowania w każdym czasie, w szczególności w przypadku delegowania do sądu wyższej instancji, mogłaby wywołać u jednostki wrażenie, że na ocenę sędziego delegowanego, który ma rozpoznać jej sprawę, będzie wpływać obawa przed odwołaniem z delegowania”.

Oznacza to, że tym bardziej obecnie kwestia wadliwej na gruncie prawa polskiego delegacji sędziego do sądu wyższego rzędu nabiera wymiaru silnie związanego z prawem strony do rozpoznania jej sprawy przez niezależny sąd.

Mając na względzie powyższe okoliczności, należało w trybie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 536 k.p.k., uchylić zaskarżone orzeczenie stwierdzając, że w postępowaniu odwoławczym sąd nie był należycie obsadzony, z uwagi na udział w składzie orzekającym sędziego sądu rejonowego, który nie miał właściwego umocowania do orzekania w sądzie okręgowym.